

Magasabb nyereség-részesedés

A Könyvgyártási Minisztériumban beérkezett mérlegbe-számoló előzetes összesítése alapján megállapították, hogy valamennyi könyvgyártó vállalat teljesítette, vagy túlteljesítette a nyereségrészesedés feltételeit.

A nyereségrészesedési és devizaérdekeltségi rendszerbe bevont 58 ipari egység az előzetes adatok szerint átlagosan 23,3 napi bérnek megfelelő részesedést kap majd. Ez jóval nagyobb összeg, mint amennyit az előző években fizethettek. Az 1965. évi munka alapján ugyanis 18,7, az 1966. évi munka alapján pedig 19,9 napi bérnek megfelelő nyereségrészesedést értek el a könyvgyártó vállalatok. (MTI)

Állami és társadalmi szerek is biztosíthatnak

A Magyar Közlöny 18. számában megjelent kormányrendelet értelmében április 1-től megszűnik az állami vállalatok kárainak a költségvetés terhére történő rendezése. Ettől kezdve a vállalatot tűz, betörés, valamint gépjárműszavatossági kárai többé nem térülnek meg a költségvetésből, ugyanakkor az állami vállalatok a törzstők, a közös vállalatok, valamint a társadalmi szerek vállalati formában gazdálkodó szervezetei önkéntes vagy önkéntes szerződéseket köthetnek az Állami Biztosítóval. (Továbbra sem köthetnek vagyonszerzési szerződést a költségvetési szerek, ezek kárait a jövőben is a költségvetésből rendezik.) Az állami vállalatokat olyan elemi, vagy más vá-

Fényt, több fényt!

Szeged közvilágításának továbbfejlesztéséről nemrégiben tanulmány született, mely azzal foglalkozik, miként lehet megvalósítani, hogy a belváros utcái esztétiként valóban nagyvárosi fényben ragyogjanak, s ne botorkáljon sötétben az ember akkor sem, ha a város központján kívül kell járnia.

A szerelők hanyagsága

A jelenlegi helyzet egyáltalán nem kielégítő. Pislogó, hunyorgató lámpák, fénytelen utcák. Éles kontrasztok: rövid, világos utcaszakasz, s mellette sötétben ásvó tér. A pislogó utcai lámpák a szerelők hanyagságát bizonyítják és sokhelyütt az utcák homálya is.

Előfordul ugyanis, hogy a világító testekben elromlik egy-két cső a három közül, de ezeket csak akkor cserélik ki, ha a lámpa végképp kiáll. A sötétség további okai: nagyok a „fogóhíjak” egy-egy lámpa között, kicsi a lámpák fényereje.

1958-tól kezdve, mikor a korszerű világítótestek felszerelését megkezdték, kilenc és fél millió forintot költött a város a közvilágítás javítására. Ez annyit jelent, hogy az összes utcai lámpának körülbelül a felét azóta cserélték ki, illetve helyezték el a városban. A közvilágítás javításáról nemrégiben tanulmány készült: javaslata szerint továbbra is fél millió forint szükséges ahhoz, hogy folyamatosan végezve a legkorábban elkészült, s a most újonnan sorra kerülő utcák lámpáinak kicserélését, süritését, jobb elhelyezését, néhány év múlva megoldódik Szeged nagyvárosi világítása.

Ragyogó belváros

S mennyi mindenre kell ügyelni ennek érdekében! Hogy csak néhány követelményt említsünk: külön gondot kell fordítani a belváros világítására; nem mindegy hova, s milyen lámpákat helyeznek el; más forgalom más világítást kíván. A tanulmány sorra veszi azokat az utcákat, melyekben a legsürgősebben süriteni kell a lámpákat. Ilyenek például: a Takaréktár és a Horváth Mihály utca, a Kigó utca, a Deák Ferenc utca, a Magyar Tanácsköztársaság útja és a Dózsa György utca. A körutakat s a nagykörút és a Lenin Körút közötti utcákat ugyancsak hamarosan világosabbá kell tenni. Nem feledkezni meg a tanulmány

a mostohán hagyott Klauzál és Széchenyi térről sem. Utóbbin ostorvieses lámpákat állítanak majd fel, másrészt pedig a villamosvezetékek tartóoszlopaira erősítettek fel újabb armatúrákat. A Széchenyi tér Lenin körút felé eső oldalán a tervek szerint eltávolítják majd az úttest közepéről a lámpákat, s higanyszárműködő, úgynevezett magas-lámpákat szerelnek fel a tér szélén. Ez kellően megvilágítja majd a parkos részt, az úttestet és a városi tanács impozáns épületét is.

Kevés a transzparens

A Lenin körút átépítésével együtt már az idén nagy teljesítményű higanyszárműködő lámpákat szerelnek fel a gyermekklinika és a Honvéd térig tartó útszakaszon. Az Április 4. útján, s a nagykörút, Kossuth Lajos és Tolbuhin sugárút közötti részen nemrégiben cserélték ki a lámpákat és folyamatosan továbbhaladnak. Hogy a belváros esti képe igazán nagyvárosi hangulatot keltsen, ahhoz elengedhetetlenül fontos lenne, hogy fénytanszparenszeket szereljenek fel az erre alkalmas helyekre. Például a Klauzál és a Széchenyi tér magasabb épületeire, de kerülhetnének ilyenek a Lenin körútra és más olyan utcákba is, melyek a város üzletnegyedéhez tartoznak. Végül említést kell tenni a Szegedre futó országutak bevezető részeit a közvilágításról is, melyek jócskán javításra szorulnak.

A városi tanács felkérésére a DÁV és Elektrotechnikai Egyesülettel közösen dolgozta ki az említett tanulmányt. Készen áll tehát a körülbelül 10 év feladatait összefoglaló távlati terv.

Halmi Zsuzsa

Negyvenmilliósi fejlesztési alap a községeknek

Elfogadta az ideai költségvetését a szegedi járási tanács

Tegnap Szegeden, a megyei tanács termében ülésezett a szegedi járási tanács. Farkas István, a végrehajtó bizottság elnöke számolt be a járási tanács és a végrehajtó bizottság 1967. évi feladatairól, munkájáról, az elért eredményekről.

Sikereket értek el a községekben a lakáshelyzet javításában, így többek között társasház-akciókat szerveztek Kisteleken, Kiskundorozmán és Mórahalmon. Javult a lakosság ivóvízellátása. A községekben 33 196 folyóméternyi vezeték építettek nyolc helyen, ugyanakkor 1629 házba vezették be a vizet. Egyre több helyen alakulnak törpevízmű-társulatok. Négy községben hidroglobusz, nyolc helyen pedig hidrofór működik. Nagy ütemben halad a tanügyi iskolák villamosítása. Tavaly 3 millió 235 ezer forint értékben építettek új hálózatot, 17 községben.

Sokat léptünk előre az egészségügyi feladatok megoldásában. A körzeti orvosi ellátottság tavaly tovább fejlődött és megfelelő. A lehetőségekhez képest a rendelők elavult felszereléseit fokozatosan kicserélik. Kiskundorozmán központi körzeti orvosi rendelő új felszereléssel, Balástyán új körzeti orvosi rendelő fogászati rendelővel fogadja a betegeket. Kisteleken is épült egy egészségügyi épület, amelyben három körzeti orvosi rendelő, s egy tanácsadó kapott helyet.

Ami a járás mezőgazdasági termelését illeti, a tavalyi terméseredmények elmaradtak mind az országos, mind a megyei átlagtól, egy-két növény kivételével. Összesen 19 közös gazdaság zárt mérlegévi nyitányát, s a mérlegévi nyitány összege 24 millió 590 ezer forint.

Igen jelentős eredményeket értek el a társadalmi munkában. Hiszen a tervezett 1 millió 770 ezer forinttal szemben 5 millió 501 ezer forintnyi értéket produkáltak. Persze itt is van még tennivaló. Mert bár az egy lakosra eső társadalmi munka értéke az 1966. évi 32,70 forinttal tavaly már 51 forintra emelkedett, mégis lényeges különbség található egyes községek között. Ruzsán az egy lakosra eső társadalmi munka értéke tavaly 77 forint, Mórahalmon már csak 41, Rózsán 9,50, Sándorfalván pedig 8,10 forint.

A tavalyi költségvetésről és a köfa-terv végrehajtásáról, valamint az ideai költségvetésről és fejlesztési alap tervének megállapításáról dr. Ábrahám Antal vb-elnök helyettes tartott ismertetőt. Mint a beszámoló hangzott, tavalyról a pénzügyi ráfordítás 3 millió 235 ezer forint, az ideai költségvetés feladataira kell fordítani, mint kulturális, egészségügyi és kommunális létesítmények, beruházások építése. Sajnos, több helyen túlságosan is takarékoskodtak az elmúlt esztendőben, nem használták ki a rendelkezésre álló lehetőségeket, pénzt. Több mint 20 millió forint állt a községek rendelkezésére. Igaz, esetenként nagyobb beruházásokra tartalékolnak, kuporgatnak, de még így sem indokolt az ilyen tartózkodás. Hiteiket igénybevétele hamarabb juthatna a község, a falu egy-egy nagyobb létesítményéhez. A kamat is előbb-utóbb megtérülne.

Az ideai költségvetések új vonásai: nincsenek fölülről kiadott keretszámok. Hogy hogyan alakul a bevétel, az a községi tanácsokon és szakigazgatási csoportokon múlik.

Az idén 40 millió forint áll a községek rendelkezésére a fejlesztési alapból. Erre számíthatnak, s ezt megkapják. A fejlesztés tehát január elsejétől részben saját forrásból, részben pedig az állami támogatásból történik. E két forrás együttesen adja a fejlesztési alapot, amellyel minden tanács a jogszabályokban előírt megkötések túl szabadon rendelkezik.

Annyi bizonyos, hogy az elmúlt 10 évben sohasem állt olyan összeg rendelkezésre, mint ebben az esztendőben. Az idén a járás összesen mintegy 148 millió forinttal rendelkezik. (Báralapok, pénzmáradvány, fejlesztési alap.)

A vitában Kecskeméti Gáspár, Tóth Szilveszterné, Nagy Sándor, Kalapis István, Darázs József szöveket hoztak. A járási tanácsülés mind az ideai költségvetést, mind a tanácsülésen sorra kerülő beszámolókat elfogadta.

Honvédelmi bizottság ülése

Kedden az országgyűlés honvédelmi bizottsága Pap János elnökelvételű ülést tartott. Benkei András belügyminiszter tájékoztatta a honvédelmi bizottságot a Belügyminisztérium szerveinél folyó munkáról. Ezután a honvédelmi bizottság megtekintette a fiatalok és gyermekek védelmi osztályát, ahol tájékoztatást kaptak a fiatalok és gyermekek védelmi osztályának működéséről, a bűnözés megelőzéséről. Ezt követően a honvédelmi bizottság látogatást tett az országos rendőrfőkapitányság bünyügyi-technikai osztályán, valamint a bünyügyi múzeumban.

kenetik a gyártási átfutási időt, a szállítási határidőket. Munka kollektívák készítenek, kiállításokat szerveznek, hogy a kereskedelem időben megismerhesse az ipar új termékeit. A Hódmezővásárhelyi Művelődési, a Kontakta, a Kenderfonó és Szővőipari Vállalat, a Divat Kötőárugyár, az élelmiszeripari vállalatok, több kisipari termelőszövetkezet új cikkek bevezetésével, a meglévő termékpaletták bővítésével is segíti az áruellátást.

Megegyen iparának speciális adottsága — mondja az állásfoglalás, —, hogy számottevő a fogyasztási cikkek gyártó vállalatok, szövetkezetek száma, s így fontos szerepet töltenek be a lakosság áruellátásában. A vállalatok termékeinek jelentős hányada szabad és limitáris, aminek aránya a későbbiek során tovább emelkedik. Ez a vállalatokra és dolgozóira nagy felelősséget hárít, a piaci mechanizmuson keresztül pedig nagy ráhatást gyakorol. A kereslet és a kínálat változása, a társadalmi termelési költségek törvényszerű csökkentése és az állami preferenciák hatással lesznek az árakra. Ezeket az árakat a jövőben — egyre szélesebb körben — az ipar és a kereskedelem közötti megállapodás alakítja ki. Megszűnik tehát a régi mechanizmus szűke „hamis” biztonságérzet. Az ár nem lesz merev, a piaci helyzet hatására változhat. Ez azonban nem jelenti az árszínvonal stabilitásának felszámolását.

Az ipari dolgozókra is nagy felelősség hárul a megye lakosságának jó minőségű, bő választékú áruellátásáért nemcsak a könnyű- és élelmiszeriparban, hanem valamennyi iparágban. Alapvető követelmény a lakosság szükségleteinek lehető legjobb kielégítése, megfelelő áron. A fogyasztási árak mozgása elkerülhetetlen, az árszínvonal változása miatt. Ez nemcsak felfelé való ármozgást jelent, hanem feltételezi a jó munkaszervezés, fegyelmezettebb munka útján az árak hosszabb távon való csökkentését, az általános árszínvonal stabilizálását. Az áremelkedési tendenciák ellen az iparnak és a kereskedelemnek együttesen kell fellépnie. Az áremelkedés ellen-súlyozható a termelés és az import növelésével.

Az új gazdasági mechanizmus elve, hogy a kínálatot potenciálisan haladja meg a kereslet. Ez fokozatosan bontakozik ki. A piacon lassan elveszti uralmi szerepét az eladó. A vevők közötti verseny helyébe az árak versenye lép. A termelő vállalatok hibás úton járnak ha abból indulnak ki, hogy az indokoltan magasabb árakkal, a monopolhelyzet kihasználásával nagyobb nyereségre, magasabb jövedelemre lehet szert tenni. Ez ellen számos intézkedés hat. Mindenekelőtt a dolgozó néppel szembeni erkölcsi felelősség és egy sor közgazdasági befolyásolás: a kereskedelem importjoga, a profilgazda elv felszámolása, a verseny lehetőségének megteremtése,

a kereslet realizálása stb. és nem utolsósorban az állami beavatkozás.

Megegyen munkaerőhelyzete, a gazdaságos termelésre való törekvés, a technika gyors fejlődése — összefüggésben gazdaságirányításunk új rendszerével — minőségi változást követel a létszámgazdálkodásban. Ebben az évben már nem kaptak a vállalatok és szövetkezetek kötelező létszámtervet. Ennek ellenére sem számolhatunk indokolatlan létszám emeléssel. Ami üzemeink többségében nem is célszerű mivel jelentős üzemben belüli munkaerőtartalékkal rendelkeznek. A műszaki fejlesztéssel, az anyagmozgatás gépesítésével, az adminisztráció csökkentésével, a helyes munka és üzemszervezéssel a termelés szerkezetének módosításával létszám megtakarítással, üzemben belüli vagy a népgazdaság számára hatékonyabban dolgozó más vállalatokhoz, iparágakhoz való átcsoportosításra is van lehetőség. Ez új gazdasági mechanizmus ösztönzési rendszere biztosítja az optimális munkaerőgazdálkodást a munkaerő hatékony felhasználását.

A nyereségérdekeltség is elősegíti ezt a törekvést. A termelés és a nyereség fokozásának több létszámmal való elérése ma már csak korlátozottan járható el. Sokkal inkább előtérbe kerül a gazdálkodás hatásfokának, a munka termelékenységének növelése, a műszaki fejlesztés. Ez megegyezik a reform céljaival és a vállalatok érdekeivel is.

Az anyagi érdekelttől a rendszer céljaitól a munkásokra is hatékonyabb munkára. A gazdasági vezetőknek persze kötelességük az is, hogy az egyéni, a vállalati és a társadalmi érdekek közös harmóniáját teremtsék meg. Az egyén számára csak akkor engedjenek meg nagyobb jogvédelmet, ha tevékenységével a társadalom javát is szolgálja. Szerezzünk érvényt a gazdaságpolitikai elv érvényesülésének; mindenki csak olyan mértékben részesülhet a javakból, amilyen mértékben elősegíti a vállalati jövedelmek növekedését, a nemzeti jövedelem növekedését. Ez feltétele az igazságos bérezésnek, a munka szerinti elosztás következetes alkalmazásának.

Az 1968-as év feladatainak végrehajtása megköveteli a gazdasági vezetők, a párt-, a szakszervezet és a KISZ összehangolt tevékenységét. Az új körülmények között együtt kell megvalósítani a párt gazdaságpolitikai célkitűzéseit, amelyeket egybeesve a dolgozó nép érdekeivel. A pártszervezetek a gazdaságtervező munkában biztosítsák — a központi és a megyei előirányzatokkal egybeesve — a helyi tennivalók meghatározását. A gazdaságellenőrző tevékenységgel, a propaganda és tömegpolitikai munkával egyetemesen a dolgozó tömegek körében megértetni és elfogadtatni a párt gazdaságpolitikáját, a helyi tennivalókat. A tömegszervezetek bevonásával mozgósítsák a dolgozókat a végrehajtásra.

Az új irányítási rendszerben

a pártszervezetek munkája sok tekintetben módosul. Kifejezettebben kell érvényesülnie a jövőben az elvi politikai irányításnak, a gazdasági szervező és ellenőrző munkának, a párt politikai nevelő tevékenységének és a gazdaság lényeges folyamatainak vizsgálatának. A reform által létrehozott új helyzetet bonyolultabb, sokrétűbb és összetettebb munka jellemzi. Ez a pártszervezetektől is gyorsabb reagálást, magasabb színvonalú, célratorító tevékenységet követel. Mindenekelőtt helyes figyelembe venni, hogy:

- 1. a közgazdasági ösztönzők mellett nő az erkölcsi és politikai ösztönzés szerepe;
- 2. a vállalati önállóság növekedésével növekszik a felelősség és a kockázat is;
- 3. a társadalmi és vállalati érdek összehangja összeűtközésbe kerülhet. Az érdekek egyeztetésében alapvető a társadalmi érdek. A pártszervezetek, a kommuniszták akkor is legyenek hű örei a társadalmi érdek elsőbbségének, ha az először népszerűtlen feladatnak tűnik;
- 4. előtérbe kerül a kádermunka fontossága, az emberekkel való törődés, az alkotó lélek kialakítása, az emberek bátorítása. Kezdeményezzen lépjenek fel a gazdasági vezetők kiválasztásában, s fordítsanak nagyobb gondot a nevelésükre;
- 5. a hatáskörök megosztása nem jelenti a gazdasági és politikai feladatok különválasztását.

A pártszervezetek eddig is sokat tettek az üzemi demokrácia növeléséért. A reform bevezetésével, a szakszervezetekkel együtt feladataik területen kiszélesednek. Az önállóság és érdekesség növekedése lehetőséget teremt az üzemi demokrácia további fejlődéséhez, és a kollektívákban rejlő erőforrások célszerűbb hasznosításához. Ennek valóra váltásához a vállalati adottságok figyelembevételével teremtsék meg a szervezeti és tartalmi kereteket.

Ez 1968. évi vállalati feladatoknak csak néhány vonatkozását emeltem ki. Ezeket kívül még nagyon sok a feladat, a tennivaló, közöttük olyanok, amelyek megoldása több év fázisú munkáját követelik meg. Hiba lenne tehát 1968-tól azt várni, hogy az eddigiekkel szemben az új irányítási rendszer önmagában megoldja a problémákat, feloldja a feszültséget. Hangsúlyoztuk eddig is és most is, hogy a reform csak lehetőséget ad népünk további boldogulásához, de a lehetőség még nem valóság. Ahhoz, hogy valóság váljon, becsülettel, odaadó munka végzésére van szükség. Merjünk élni a reform adta lehetőségekkel, s akkor gyorsabban bontakozhatnak ki annak kedvező hatásai.